

I lov om social service (serviceloven), som hører under Socialministeriets ressortområde, gives primært kommuner og amter mulighed for at etablere midlertidige botilbud til mennesker med særlige behov. Amterne kan dog også etablere længerevarende botilbud, jf. servicelovens § 92.

Servicelovens § 94 omhandler boformer til personer med særlige sociale problemer, som ikke har eller ikke kan opholde sig i egen bolig (forsorgshjem, herberger, beskyttede pensionater og krisecentre) med henblik på aktiverende støtte, omsorg og efterfølgende hjælp. Forslagstillerne ønsker fastsat kvalitetsstandarder i § 94 – kvalitetsstandarder for botilbud efter servicelovens § 92 findes allerede. Det skal løfte den lokale eller regionale målsætning for tilrettelæggelse af serviceniveauet inden for rammerne af lov om social service.

Boligmangel

Den almindelige boligmangel rammer også den gruppe, som er i fare for at havne i hjemløshed, samt naturligvis dem, der allerede er hjemløse. For risikogruppen gælder, at sociale begivenheder såsom tab af job (tab af selvforståelse, identitet m.v.), skilsmisse (tab af identitet, manglende kontakt med børn, tab af bolig m.v.), depression (angst, vanskeligheder ved nære følelsesmæssige relationer, vanskeligheder ved at passe arbejde m.v.) eller lignende begivenheder kan være fatale for det menneske, som pludselig står i en helt anden livssituation. Manglende adgang til billige boliger, som kan imødekomme de individuelle behov for fastholdelse af f.eks. kontakt med børn, arbejde etc. betyder et yderligere skred i det enkelte menneskes mulighed for bare et minimum af genkendelighed og kontinuitet i tilværelsen.

For de allerede hjemløse gælder det, at behovet for en følelse af tilhørsforhold, anerkendelse, genkendelighed etc. oftest må findes blandt andre hjemløse. Tilværelsen på gaden blandt ligesindede eller i det mindste blandt andre i en lignende situation betyder i praksis, at der er en søgning mod de større byer. Det nytter derfor ikke noget, at der er almene boliger i f.eks. Vejle, hvis den hjemløse har sit netværk – hvor spinkelt det end måtte forekomme omverdenen – i Århus eller København. Det falder derfor de facto i de større byers lod at være leveringsdygtige i botilbud, som imødekommer de særlige behov, hjemløse har, ofte efter mange års liv på gaden og uden de sociale relationer, som normaldanskeren kender.

Forslagstillerne forestiller sig altså en dobbeltstrategi: dels en prioritering af billige normal-boliger, som imødekommer behovene hos risikogruppen, dels

en langt større vægtning af de bo-former, som imødekommer de allerede hjemløse og deres ofte årelange socialisering i en helt anderledes kultur og livsform.

For så vidt angår det sidste, foreslår SF, at regeringens indsats til fremskaffelse af boliger til særligt udsatte befolkningsgrupper retter sig mod målgruppen, dvs. bliver leveringsdygtig i »skæve huse til skæve eksistenser«. Det kunne f.eks. være

- opgangsfællesskaber,
- sommerhuslignende boliger,
- kolonihavehuse,
- skurvogne,
- husbåde og
- boliger etableret ved selv- og medbyggerprojekter.

En handlingsplan bør i samråd med de frivillige organisationer, der arbejder med hjemløshed, samt ikke mindst med de berørte afdække, hvilke boformer målgruppen vil være tjent med. En række byer har da også allerede eksperimenteret med en eller flere af ovenstående, og erfaringerne er overvejende positive. Men de er fortsat utilstrækkelige, og det er en helt afgørende præmis, at tilbuddet eksisterer dér, hvor behovet er. En handlingsplan til afskaffelse af hjemløshed må komme de hjemløse i møde – bjerget må altså komme til den hjemløse – af den simple grund, at hjemløse ud over at være ramt af en massiv ophobning af sociale, psykiske og/eller somatiske problemer ofte nærer en velbegrundet mistillid til et offentligt system, som ikke har taget udgangspunkt i den særlige livssituation, der er hjemløses.*)

Rådet for Socialt Udsatte skriver:

»En undersøgelse, som Den Sociale Ankestyrelse gennemførte i maj 1999 vurderede, at ca. en tredjedel af beboerne på boformerne for hjemløse (svarende til 1.150 personer på opgørelsestidspunktet) var klar til at flytte til en midlertidig eller varig bolig, men ikke kunne flytte, bl.a. fordi der manglede egnede bomuligheder i kommunerne.

Undersøgelsen viste:

at over halvdelen af de beboere, der var klar til at flytte ud, var parate til at flytte i egen bolig uden støtte

at 27 pct. var klar til at flytte i egen bolig med personlig hjælp, evt. en bolig efter forsøgsordningen med boliger til særligt udsatte grupper

at 9 pct. var klar til at flytte i midlertidige kommunale eller amtskommunale botilbud

at andre 9 pct. var klar til at flytte til et varigt botilbud med mere omfattende støtte, fx psykiatiske og somatiske plejehjem